

UZASADNIENIE

Powód K. N. w pozwie z dnia 5 grudnia 2017 r. skierowanym przeciwko pozwanemu (...) S.A.R.L. z siedzibą w Luksemburgu wnosił o ustalenie, że nie jest dłużnikiem pozwanej oraz domagał się zasądzenia kosztów postępowania sądowego (pozew, k. 2 – 3).

Pozwana (...) S.A.R.L. z siedzibą w Luksemburgu nie uznała powództwa i wносиła o jego oddalenie oraz zasądzenie zwrotu kosztów postępowania sądowego (odpowieź na pozew, k. 77 - 79).

Sąd ustalił i zważył, co następuje.

W Raporcie o konsumencie sporządzonym dla K. N. przez (...) Biuro (...) znajdowała się informacja o zwłoce powoda w uregulowaniu zobowiązania pieniężnego w kwocie 2.229,23 zł, wymagalnego z dnia 16 grudnia 2014 r. z tytułu umowy o świadczenie usług pocztowych i telekomunikacyjnych wpisana na wniosek wierzyciela wtórnego, którym była spółka (...) S.A.R.L. z siedzibą w Luksemburgu (dowód: Raport o konsumencie, k. 4 – 5).

Powód kwestionując fakt posiadania zobowiązania ze wskazanego powyżej tytułu wystąpił z niniejszym powództwem i wskazał, że ma interes prawny w wytoczeniu tego procesu, gdyż „...jest to jedyny sposób, aby uchronić się przez byciem na „listach dłużników”, co narusza jego dobra osobiste i dyskwalifikuje go od zawierania różnorodnych umów, np. z bankami, firmami telekomunikacyjnymi oraz uniemożliwia mu nabywanie czegokolwiek na raty.

Uwzględniając powyższe, w pierwszej kolejności wskazać należy, że w ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodziła jurysdykcja krajowa zważywszy na treść przepisów art. 1103 § 7 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 1 a Rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych biorąc pod uwagę fakt, że z twierdzeń pozwanej zawartych w odpowiedzi na pozew wynikało, że umowa, na podstawie której doszło do dokonania wpisu powoda jako dłużnika do rejestru gospodarczego została zawarta w Polsce, była wykonywana w Polsce i nie ulega wątpliwości, iż płatności z niej wynikające również miały następować na rachunek bankowy wierzyciela pierwotnego, który prowadzony w Polsce.

Przechodząc do merytorycznej oceny zasadności powództwa wskazać należy, że jego postawę prawną stanowi przepis art. 189 k.p.c., zgodnie z którym powód może żądać ustalenia istnienia lub nieistnienia prawa lub stosunku prawnego, o ile ma w tym interes prawny.

Istnienie interesu prawnego stanowi materialnoprawną przesłankę powództwa o ustalenie, którą Sąd bada z urzędu. Przesłanka ta decyduje o dopuszczalności badania i ustalania prawdziwości twierdzeń powoda. Brak interesu prawnego skutkuje oddaleniem powództwa, czyniąc zbędnymi rozważania na temat jego zasadności.

Interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. występuje wówczas, gdy istnieje niepewność stanu prawnego lub prawa. Niepewność ta powinna być obiektywna, tj. zachodzić według rozumnej oceny sytuacji, a nie tylko subiektywna, tj. według odczucia powoda. Interes prawny stanowi o potrzebie wprowadzenia jasności, co do konkretnego prawa lub stosunku prawnego – w celu ochrony przed groźącym naruszeniem sfery uprawnień powoda. Skuteczne powołanie się na ten interes wymaga wykazania, że oczekiwane rozstrzygnięcie wywoła takie skutki w stosunkach między stronami, w następstwie których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie i tym samym wyeliminowane zostanie ryzyko naruszenia w przyszłości praw powoda.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 maja 2017 r., III CSK 155/16 wskazał, że pojęcie interesu prawnego utożsamiać należy z potrzebą prawną, która wynika z określonej sytuacji prawnej, w jakiej powód się znajduje. Decyzja sądu o wydanie wyroku ustalającego jest konsekwencją stwierdzenia, że istnieje potrzeba tego rodzaju ochrony sądowej. Pojęcie interesu prawnego należy rozumieć zatem szeroko, a więc nie tylko w sposób wynikający z treści określonych przepisów prawa przedmiotowego, lecz w sposób uwzględniający oprócz treści tych przepisów również ogólną

sytuację prawną powoda. W ramach konstrukcji powództwa o ustalenie pojęcie to powinno być interpretowane z uwzględnieniem szeroko pojmowanego dostępu do sądów w celu zapewnienia ochrony prawnej lub prawa. W orzecznictwie wyjaśniono, że jeżeli powództwo o ustalenie istnienia prawa jest jedynym możliwym środkiem jego ochrony, powód ma interes prawny w żądaniu ustalenia. Powództwo przewidziane w art. 189 k.p.c. ma znaczenie uniwersalne, a interes prawny w rozumieniu tego przepisu stanowi szeroką formułę, obejmującą wiele sytuacji prawnych, w których uwikłany może być podmiot występujący z powództwem ustalenia (nieistnienia) prawa lub stosunku prawnego.

Powód w niniejszym procesie domagał się ochrony prawnej w związku ze sporządzonym przez (...) Biuro (...) dotyczącym jego osoby i znajdującym się tam zapisie dokonany na wniosek wierzyciela wtórnego (...) S.A.R.L. z siedzibą w Luksemburgu o wymagalnym zobowiązaniu w kwocie 2.229,23 zł wynikającym z umowy o świadczenie usług pocztowych i telekomunikacyjnych. K. N. twierdził, że długu takiego nie posiada.

Oceniając powyższe okoliczności w aspekcie roszczenia powoda zawartego w pozwie stwierdzić należy, że K. N. zdaniem Sądu posiadał zindywidualizowany interes prawny w żądanym ustaleniu, że nie istnieje pomiędzy nim a pozwaną stosunek zobowiązaniowy mający podstawę prawną w umowie o świadczenie usług pocztowych i telekomunikacyjnych. Powód nie ma bowiem innej możliwości doprowadzenia do tego, aby jego sytuacja prawna została jednoznacznie wyjaśniona i w sytuacji wykazania tego faktu wyeliminowany został wpis naruszający jego prawa.

Nie została zakwestionowana przez pozwaną okoliczność, na którą w aspekcie posiadania interesu prawnego powoływał się powód, a mianowicie, że jego dane figurują w Biurze (...). Powód, jako dłużnik posiada zatem tak długo interes prawny w ustaleniu nieistnienia prawa wierzyciela, dopóki wierzyciel nie wystąpi z przeciwko niemu z powództwem o świadczenie. Zwrócił na to uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 lutego 1972 r., (I CR 388/71), podnosząc, że „W sprawach o świadczenie dłużnik dopóty ma interes prawny w ustaleniu rozmiaru swego obowiązku, dopóki nie został przez wierzyciela pozwany o świadczenie. Gdy już został pozwany, przysługuje mu już tylko obrona w takim procesie” oraz wyroku z dnia 5 lutego 2009 r., (I CSK 332/08) z którego także wynika, że „W sprawach o świadczenie dłużnik dopóty ma interes prawny w ustaleniu rozmiaru swego obowiązku, dopóki nie został przez wierzyciela pozwany o świadczenie”.

Skoro zatem po stronie powoda występował interes prawny w ustaleniu nieistnienia zobowiązania wobec pozwanej, koniecznym było dokonanie oceny zasadności twierdzeń zawartych w pozwie w oparciu o przedstawione przez strony dowody z uwzględnieniem reguły wynikającej z art. 6 k.c. w zakresie rozkładu ciężaru dowodu. Przepis ten stanowi, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wskazywała, że zobowiązanie powoda pochodzi z zawartej umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, z warunków której K. N. się nie wywiązał i nie regulował w terminie faktur za świadczone mu usługi, co w konsekwencji skutkowało wypowiedzeniem mu umowy, a następnie zbyciem wierzytelności przez wierzyciela pierwotnego powoda dla strony pozwanej, która udostępniła dane gospodarcze i wniosła o dokonanie wpisu powoda w rejestrze dłużników.

K. N. okolicznościom tym zaprzeczał, w szczególności podnosząc, iż nie posiada żadnego zobowiązania wobec strony pozwanej.

W tej sytuacji procesowej to pozwaną, zgodnie z art. 6 k.c., obciążała inicjatywa dowodowa, której celem powinno być wykazanie zasadności twierdzeń w oparciu o zaprezentowane przez nią dowody. Inicjatywie tej strona pozwana jednak nie podołała, gdyż załączonymi do odpowiedzi na pozew dokumentami nie udowodniła istnienia zobowiązania pomiędzy powodem a spółką (...) sp. z o. o. w postaci umowy o świadczenie usług pocztowych i telekomunikacyjnych, powstałego długu po stronie powoda w kwocie 2.229,23 zł oraz faktu cesji tej wierzytelności przez wierzyciela pierwotnego na jej rzecz.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanej co do braku jurysdykcji krajowej sądu krajowego w niniejszym procesie.

Z przedstawionych powyżej względów zdaniem Sądu należało orzec jak na wstępie. Podstawę prawną orzeczenia o kosztach postępowania sądowego stanowił przepis art. 98 § 1 k.p.c.